

De sprong

René Berends

Op 8 januari jl. heeft de Universiteit van Amsterdam een eredoctoraat uitgereikt aan de Canadees-Amerikaanse journaliste en schrijfster Naomi Klein (1970). Ze ontving het eredoctoraat voor de aandacht die ze in de wetenschap en daarbuiten vraagt voor wereldwijde sociale rechtvaardigheidsvraagstukken.

Als activist strijdt Klein al jaren tegen ongelijkheid, klimaatsverandering, de vernietiging van het milieu en rechtsongelijkheid. Ze wijst op de negatieve gevolgen van het neoliberalisme en vestigt de aandacht op de verliezers van de globalisering, of het nu gaat om werknemers in kledingfabrieken of om onze planeet. Zo zet ze in haar boek 'No Logo' uiteen hoe grote bedrijven ten bate van het eigen belang het internationaal recht beïnvloeden en in 'This Changes Everything' bespreekt ze de gevaren van klimaatverandering voor de meest kwetsbare groepen.

Klein roept op tot een 'leap', een sprong. En daarmee laat ze zien hoe mensen zich kunnen mobiliseren. Ze vindt dat aandacht, tijd, geld en energie niet verdeeld moeten worden en oplossingen voor de verschillende grote problemen elkaar niet moeten beconcurreren. Ze stelt dat onderzoekslijnen wetenschappelijk sterker en politiek effectiever zijn, als we de grote thema's van deze tijd integraal bezien. Dan kunnen we een sprong vooruit maken. Voor haar hebben duurzaamheid, klimaat, ongelijkheid en de strijd voor verdere democratisering alles met elkaar te maken. Ze roept op problemen vanuit verschillende disciplines overstijgend aan te pakken.

Moderne burgerschapsvorming vraagt om aandacht voor actuele, wereldwijde problemen. Wat mij betreft mag Naomi Klein daarom wel leerstof worden en onderwijs wat meer engagement tonen, zoals bijvoorbeeld de Vlaamse en Nederlandse klimaatpijbelars onlangs bij hun actie 'brossen voor de bossen'. Ook het ontschotten en verbinden, waartoe Naomi Klein oproept, zou in het onderwijs meer navolging mogen krijgen. Zeker op daltonscholen! Onze Parkhurst riep in haar tijd al op tot integraler werken en om meer dwarsverbanden te leggen. Leraren moesten van haar 'to be on the look-out for inter-relations' en 'synthetic education' geven.